KULTURÁLNE A MEDIÁLNE ŠTÚDIÁ

doc. Mgr. Michal Bočák, PhD.
doc. Mgr. Pavol Markovič, PhD.

základné informácie o predmete	
kód predmetu	1ISMKm/KUMES/22
akademický rok	2026/2027
študijný program	mediálne štúdiá
stupeň štúdia	magisterský
zaradenie v OŠP	3. semester
záväznosť predmetu	povinný; profilový predmet
rozsah výučby	2 P + 1 S týždenne
spôsob hodnotenia	skúška
počet kreditov	4

Rámcové informácie o predmete sú zverejnené v informačnom liste dostupnom cez verejný portál akademického systému MAIS – sekcia Študijné programy (detail príslušného predmetu po výbere ŠP).

PODMIENKY NA ABSOLVOVANIE PREDMETU

Predmet je ukončený skúškou. Do hodnotenia sa započítava plnenie nasledujúcich kritérií:

1. priebežná príprava, aktívna participácia na seminároch a plnenie zadaných úloh počas semestra,
2. vypracovanie seminárnej práce a jej odovzdanie v stanovenom termíne,
3. ústna skúška – overenie teoretických poznatkov (vybrané pojmy kulturálnych a mediálnych štúdií – prehľad v samostatnom dokumente), interpretačných schopností a diskusia o odovzdanej seminárnej práci (študent/ka musí absolvovať skúšku úspešne, t. j. získať min. 50 % bodov).

Výsledné hodnotenie sa vypočíta z čiastkových hodnotení uvedených kritérií, ktorých podiel na celkovom hodnotení je 25 % za priebežné úlohy, 25 % za seminárnu prácu a 50 % za skúšku.

Informácie o konkrétnych úlohách, termínoch hodnotení a pod. budú priebežne spresňované na výučbe. Inštrukcie k seminárnej práci budú zverejnené v samostatnom dokumente v MS Teams.

ÚČASŤ NA VÝUČBE

Účasť na výučbe je jedným z kľúčových faktorov úspešného absolvovania predmetu. Možno využiť tri (3) ospravedlnené absencie na prednáške a tri (3) na seminári. Po prekročení uvedeného počtu absencií nie je možné predmet absolvovať, takže sa odporúča šetriť si možné absencie pre prípad reálnej potreby. Pri neúčasti na čiastkovom hodnotení (esej a pod.) je študent/ka povinný/á neodkladne, najneskôr v poslednom týždni výučby absolvovať náhradný termín hodnotenia (dohodnutie termínu iniciuje študent/ka); inak bude za príslušné čiastkové hodnotenie udelená známka FX.

Pri výskyte závažnejších zdravotných problémov či obdobných nepriaznivých okolností treba podľa možnosti čo najskôr informovať vyučujúceho/u a dohodnúť sa na ďalšom postupe. Neskoršie príchody na vyučovanie a skoršie odchody z neho môže vyučujúci/a hodnotiť ako absenciu na danom termíne výučby.

PRIPRAVENOSŤ A PARTICIPÁCIA

Podstatným faktorom úspešného absolvovania predmetu je dôkladná priebežná príprava. S požadovanými (aj ďalšími s témou súvisiacimi) zdrojmi sa treba oboznámiť vopred (pred vyučovaním); na výučbe treba byť pripravený/á náležite sa zapájať do diskusie o nastolenej téme (príprava sa riadi rámcovou náplňou stretnutí a priebežnými spresňujúcimi pokynmi). Úroveň prípravy (schopnosť zodpovedať nastolené otázky, samostatné zapájanie sa do diskusie a pod.) sa priebežne hodnotí.

ŠTUDIJNÉ MATERIÁLY

Študijné texty nemusia vždy pokrývať témy stretnutí kompletne; očakáva sa aj príprava s pomocou doplnkových zdrojov. Odporúča sa hľadať vysvetľujúce a doplňujúce informácie v ďalších knihách, časopisoch a na webe (so zameraním sa na odborné zdroje).

Vybrané študijné materiály (časti najmä ťažšie dostupných textov) môžu byť študentom/kám poskytnuté vyučujúcim/ou. Ak sa tak stane, vyučujúci/a poskytuje akékoľvek materiály výhradne na individuálne študijné účely a neručí za ich prípadné ďalšie zverejnenie/rozširovanie študentmi/kami.

ĎALŠIE UPOZORNENIA A INFORMÁCIE

Pri vstupe do vyučovacej miestnosti sa odporúča vypnúť si zvuky (aj vibračné zvonenie) mobilného telefónu. Štúdium si vyžaduje sústredenie pozornosti, študent/ka sa počas hodiny nemá venovať inej činnosti (esemesky, internet, príprava na iné hodiny a pod.). Zhotovovať akékoľvek záznamy (zvukové, fotografické, audiovizuálne) je na Prešovskej univerzite v Prešove bez predchádzajúceho súhlasu vyučujúceho zakázané. Pri nedodržaní týchto podmienok môže byť študent/ka vyzvaný/á, aby učebňu opustil/a; vylúčenie z hodiny z tohto dôvodu sa započíta ako absencia. Študent/ka má nárok na krátke opustenie vyučovacích priestorov (WC, užitie lieku a pod.) bez opýtania.

Ak jestvujú či sa objavia závažné okolnosti, ktoré bránia venovať sa štúdiu v plnej miere, vyučujúceho o nich možno bez obáv informovať. Situácii možno po vzájomnej dohode prispôsobiť charakter prípravy.

Vyučujúci informuje o nasledujúcich témach prednášok a seminárov študijnú skupinu priebežne. Komplexné informácie o vypracovaní seminárnej práce postkytne vyučujúci v osobitnom súbore.

V prípade uzatvorenia dohody o náhradnom plnení povinností je povinná účasť na minimálne 50 % výučby. Ďalšie podmienky sú stanovené v dohode o NPP.

RÁMCOVÁ NÁPLŇ STRETNUTÍ

Obsah prednášok a seminárov je rámcovo stanovený informačným listom predmetu. Rozloženie nasledujúcich tém do týždňov výučby sa pružne vyvíja v závislosti od prebraného učiva, pričom vyučujúci/a s predstihom oboznamuje študentov/ky s obsahom nasledujúcich stretnutí.

- Kulturálne štúdiá, mediálne štúdiá: objekt záujmu, vývin odborov/paradigiem, základné metódy.
- Kulturálne a mediálne štúdiá ako deelitizácia štúdia kultúry: kultúra ako každodenný, populárny fenomén. Status populárnej kultúry. Kultúrny populizmus.
- Kulturálny model komunikácie: kódovanie a dekódovanie mediálneho diskurzu. Mediálny produkt ako text a jeho významy: textuálne a auditoriálne prístupy.
- Diskurz a moc: sociálne/mediálne reprezentácie ako artikulácie ideológie. Koncept ideológie. Kritická analýza diskurzu.
- Identita: poststrukturalistické/postmodernistické konceptualizácie identity (multiplicita, intersekcionalita, fluidita) a ich aplikácia v interpretácii kultúry a médií. Identity (gender, sexualita, rasa/etnicita, trieda a i.) v systémoch moci. Strategický esencializmus a politika identity. Globalizácia, interkultúrna komunikácia, multikulturalismus.
- Mediálne prostredie (media environment), ekológia médií. Mediálna logika a mediatizácia. Technologický determinizmus ako paradigma štúdia médií.
- Vybrané teoreticko-metodologické zdroje súčasnej analýzy kultúry a médií: štrukturalizmus, poststrukturalizmus, postmodernizmus (moderna a postmoderna), kritické teórie (marxizmus, neomarxizmus, feminizmus, queer theory, postkoloniálne štúdiá a i.) a ich aplikácia v interpretácii kultúry a médií.

– Vybrané koncepty filozofie médií (simulácia, hyperrealita, spektákel a i.) – dôsledky v oblasti skúmania médií.

ODPORÚČANÉ ŠTUDIJNÉ ZDROJE

– ANGOVÁ, I., 2018. *Divákem Dallasu: Soap opera a melodramatická imaginace*. Praha: Akropolis.
– BARKER, C., 2002. *Making Sense of Cultural Studies: Central Problems and Critical Debates*. London – Thousand Oaks – New Delhi: Routledge.
– **BARKER, C., 2006. *Slovník kulturálních studií*. Praha: Portál.**
– BOČÁK, M., 2009. Diskurz: neurčitá cesta kulturálnych, mediálnych a komunikačných štúdií do centra svojho záujmu. In: *Kultura – média – komunikace*. Roč. 1, č. 1, s. 117-146.
– DURHAM, M. G. a D. M. KELLNER, eds, 2006. *Media and Cultural Studies: KeyWorks*. Upr. vyd. Malden – Oxford – Carlton: Blackwell.
– DURING, S., 1999. *The Cultural Studies Reader.* 2. vyd. London – New York: Routledge.
– FISKE, J., 2018. *Jak rozumět populární kultuře*. Praha: Akropolis.
– HALL, S., 2010. Kódování/dekódování. In: T. Dvořák, ed. *Kapitoly z dějin a teorie médií*. Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, s. 105-116.
– HALL, S., 2007. Znovunalezení „ideologie“: Návrat potlačeného zpět do mediálních studií. In: *Mediální studia*. Roč. 2, č. 1, s. 68-78. Dostupné z: https://www.medialnistudia.fsv.cuni.cz/front.file/download?file=2007_01_03_preklad.pdf
– **HARTLEY, J., 2002. *Communication, Cultural and Media Studies: The Key Concepts*. 3. vyd. London – New York: Routledge.**
– KELLER, J., 2009. Globalizace, virtuální postmoderna a média. In: *Kultura – média – komunikace*. Roč. 1, č. 1, s. 45-54.
– McGUIGAN, J., 1992. *Cultural Populism*. London – New York: Routledge.
– McROBBIE, A., 2006. *Aktuální témata kulturálních studií*. Praha: Portál.
– MILLER, T., 2001. *A Companion to Cultural Studies*. Malden – Oxford: Blackwell.
– STOKES, J., 2003. *How to Do Media a Cultural Studies*. London – Thousand Oaks – New Delhi: Sage.
– TURNER, G., 2003. *British Cultural Studies: An Introduction*. 3. vyd. London: Routledge.

kontakt	web	konzultácie
pozri stránku inštitútu	michalbocak.weebly.com	pozri stránku inštitútu